

Олександра Німа

Студентка 1 курсу спеціальності 275 «Транспортні технології».

Науковий керівник: **А.П. Громик,**

канд. техн. наук, доцент кафедри математичних дисциплін,

інформатики і моделювання,

Подільський державний аграрно-технічний університет,

м. Кам'янець-Подільський

ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЮВАННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ

Бізнесові та управлінські структури різної форми власності, які прагнуть стійкого розвитку в умовах глобалізації економіки та світової кризи, повинні перш за все бути інвестиційно привабливими. Опис бізнес-процесів, їх моделювання – способи відображення внутрішніх та зовнішніх складових діяльності в доступному наочному вигляді для інвесторів.

Під поняттям «бізнес-процес» будемо розуміти впорядкований за часом набір завдань, які виконуються в певній послідовності та виконання яких забезпечує досягнення наперед встановленої бізнес-цілі підприємства (випуск певного асортименту, певної собівартості та кількості продукції, тощо) за певний фіксований проміжок часу[1].

Розрізняють три види бізнес-процесів: управління (управляють функціонуванням системи підприємства, наприклад, корпоративне управління та стратегічний менеджмент); основні (складають основний бізнес компанії, наприклад, постачання, виробництво, маркетинг та збут, тощо); забезпечувальні (обслуговують основний бізнес, наприклад, бухгалтерський облік, кадрове, інформаційне забезпечення).

Бізнес-процес починається з попиту споживача і закінчується його задоволенням. Моделювання бізнес-процесів – це відображення діяльності по процесах, з тим, щоб в подальшому дані процеси можна було аналізувати і вдосконалювати[2].

Моделювання бізнес-процесів (Business Process Modeling – BPM) – формалізований, виконаний за певними правилами опис послідовності дій фахівців у формі логічних блок-схем. У моделі бізнес-процесів певні послідовності окремих дій об'єднуються у відповідні процедури і сценарії бізнес-процесів. Описується взаємодія фахівців різних підрозділів в рамках одного бізнес-процесу. Моделювання бізнес-процесів відіграє величезну роль в управлінні бізнес-процесами [3]. Доведено, що оптимізація бізнес-процесів за допомогою їхнього моделювання на 20-30 % знижує витрати.

Взаємозв'язана система бізнес-процесів зображає весь комплекс завдань і функцій структурних підрозділів, виконання яких необхідно забезпечити у процесі діяльності.

Формалізація і опис бізнес-процесів є ключовою умовою для їх автоматизації. Комп'ютерне бізнес-моделювання та аналіз дозволяє дослідити складні управлінські процеси за допомогою експериментів не з реальною системою, а з її комп'ютерною моделлю, у якій модель використовується як цілісний засіб для оцінки і обговорення різних варіантів управління.

Впровадження системи бізнес-моделювання дозволяє:

- удосконалити систему управління на основі реінженірингового підходу;
- забезпечити прозорість бізнес-процесів;
- виявити «вузькі місця»;
- виявити розрахункове і фактичне завантаження кожного з підрозділів, аж до окремого співробітника;
- прогнозувати результати планових змін у діяльності;
- оцінити витрати на виконання певної процедури, операції або досягнення поставленої мети;
- автоматизувати управління бізнес-процесами [4].

Для наочності та зручності моделювання і аналізу використовують графічне описання бізнес-процесів. На сьогодні найвідомішими мовами (нотаціями) графічного моделювання бізнес-процесів є UML, ARIS, IDEF, які практично реалізуються, зокрема, за допомогою програмних комплексів BPWin та ARIS.

Список використаних джерел

1. Бондаренко В. Є., Одинець В. А. Моделювання бізнес-процесу прийому податкової звітності засобами програмного продукту BPWin. *Проблеми впровадження інформаційних технологій в економіці*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції. Національний університет ДПС України, Ірпінь, 2009. С. 208-212.
2. Репин В., Елиферов В. Процессный подход к управлению. Моделирование бизнес-процессов. Москва: РИА «Стандарты и качество», 2004.
3. Маклаков С. В. Моделирование бизнес-процессов с AllFusion Process Modeler (BPWin 4.1). Москва: ДИАЛОГ МИФИ, 2004. 240 с.
4. Одинець В.А., Мамченко С.Д. Перспективи управління бізнес-процесами. *Науковий вісник Національної академії ДПС України*, 2007. № 2 (37). С. 18-23.